

DRUŽBA, 4. razred

UČNA TEMA: Letalska fotografija in zemljevidi

CILJI

- izvedeti, kaj je letalska fotografija, kako nastane in čemu služi
 - znati brati letalske fotografije
- poznati sestavne dele zemljevida, načrta
 - vedeti, kdo je kartograf

POTEK URE

1. Opazujemo letalsko fotografijo Škofje Loke in odgovorimo na sledeča vprašanja.

- Kako mislite, da nastane letalska fotografija?
 - Od kod je posneta?
 - Na fotografiji poiščimo športno igrišče.
 - Na fotografiji poiščimo grad.
 - Kje so parkirišča za avtomobile?
- Pokažimo reko. Ali vidite, kje se dve reki združita?
 - Preštejmo vse mostove.
 - Opazujmo, če so vse stavbe enako velike.
 - Naštejmo barve streh.
- Kje so travniki in gozdovi? Kako jih prepoznaš?
- Opazujmo sence ob stavbah. Katera stavba je višja: tista, ki ima večjo ali manjšo senco?

Zapis v zvezek **LETALSKA FOTOGRAFIJA**

Letalska fotografija je fotografija zemeljskega površja, ki je posneta iz letala.

Iz nje lahko razberemo:

- lego naselja (ob reki, cesti, na ravnini ...)
- obliko naselja.

Če jo opazujemo po delih, smo pozorni na:

BARVE: travo, strehe, ceste prepoznamo po barvi.

OBLIKE: grad, športno igrišče prepoznamo po obliki.

VELIKOSTI: manjše in večje hiše, široke in ozke ceste prepoznamo po velikosti.

SENCE: nam povedo, koliko so drevesa ali zgradbe visoke.

Za konec si pogledjmo še videoposnetek.

<https://video.arnes.si/watch/I1kgnSOUsOVQ>

2. S pomočjo letalskih fotografij nastajajo zemljevidi.

SESTAVNI DELI ZEMLJEVIDA

Da zemljevid lahko pravilno beremo, mora imeti **LEGENDA**:

1. naslov,
2. dogovorjene znake,
3. merilo,
4. mrežo in
5. datum ter avtorja.

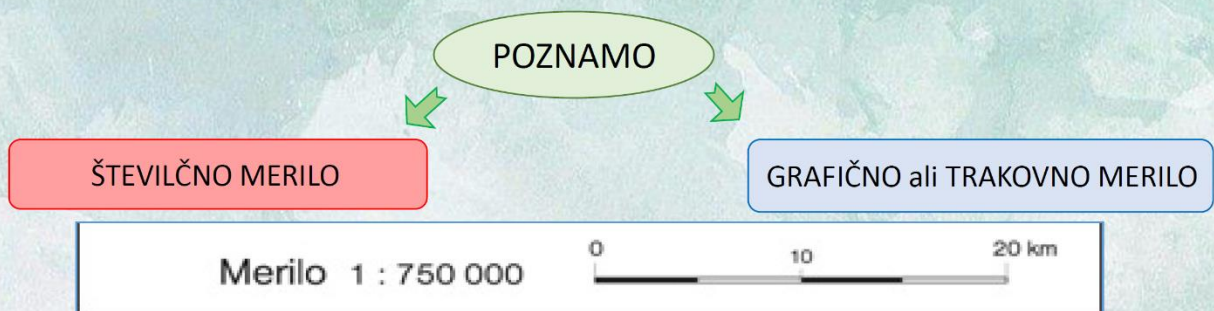

MERJENJE RAZDALJ NA ZEMLJEVIDU

Vse, kar je narisano na zemljevidu, je **POMANJŠANO**.
Zato je pri risanju zemljevida pomembno **MERILO**.

Kaj nam pove merilo?

Za koliko so točke na zemljevidu oddaljene med seboj v naravi.

Dobro, da imava zemljevid!
Le kako so potovali takrat,
ko zemljevidov še niso
poznali?

Ha, torej so bili to
prvi zemljevidi.

Preprosto. Ko so potovali, so
spraševali ljudi, ki so jih
srečevali, kam morajo, da
pridejo do določenega kraja. In
ljudje so jim pot narisali na tla.

Tako je. Šele pozneje so
poti risali na živalske
kože in še pozneje na
papir. Risali so jih na
podlagi opazovanj in
spomina.

Danes zemljevide rišejo **KARTOGRAFI**.

Rišejo jih s pomočjo računalnika, na podlagi letalskih fotografij in satelitskih posnetkov.

GLOBUS je pomanjšan model Zemlje.

Knjiga, kjer so zbrani zemljevidi, se imenuje ATLAS.

Računalnik nam omogoča uporabo interaktivnega spletnega atlasa in zemljevida Slovenije:

Geopedija, ITIS zemljevid

http://www.geopedia.si/#T105_x499072_v112072_s9_b4

<https://www.itis.si/zemljevid>

IZZIV

Oglejmo si videoposnetek na spodnji povezavi in s pomočjo zemljevida ustvarimo zabavno pesem.

<https://www.rtv slo.si/tv/otroski/izodrom/domacanaloga-s-pisalom-po-zemljevidu/520790>

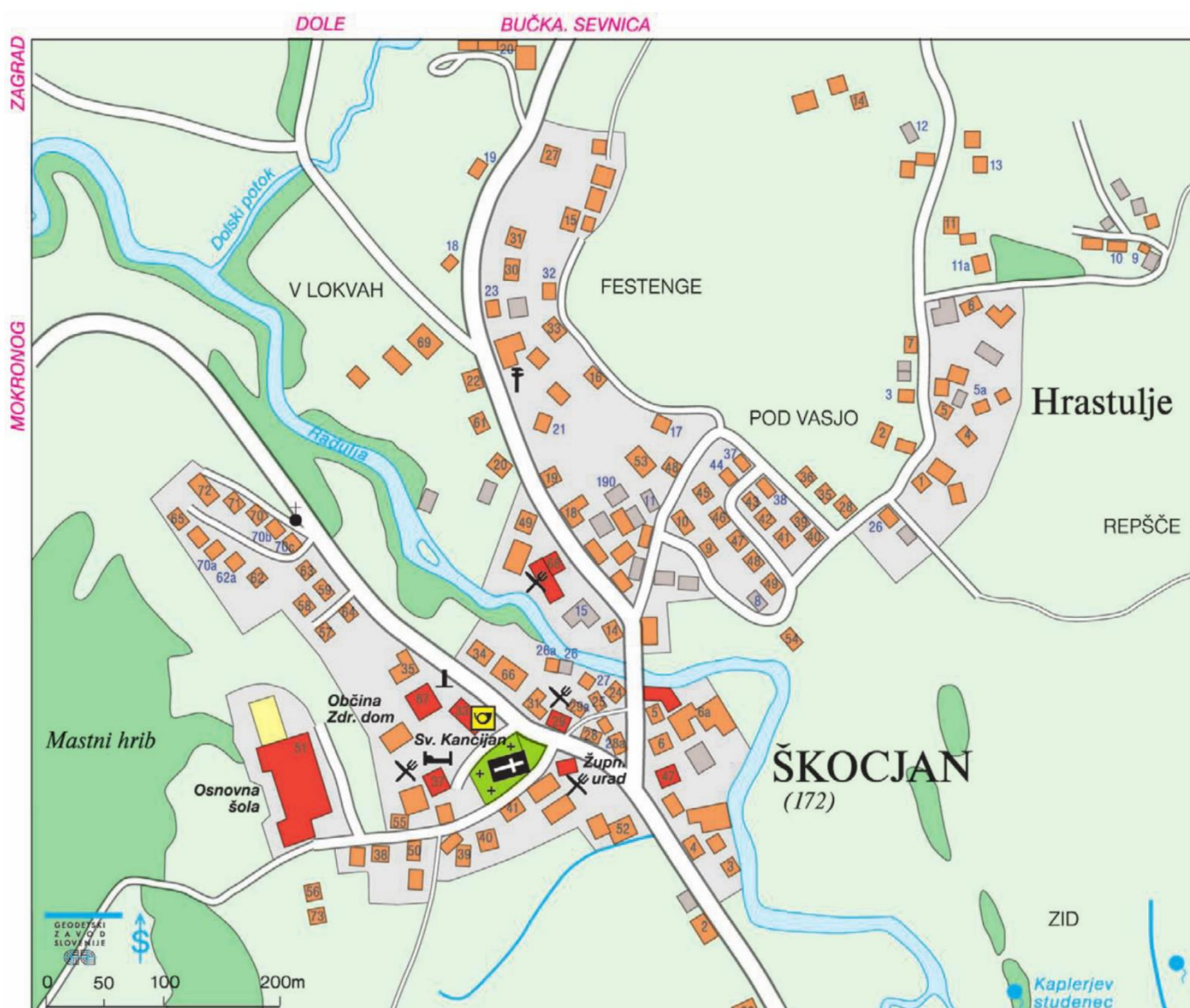
ZAPIS V ZVEZEK

Zemljevidi nastajajo s pomočjo letalskih fotografij.

Rišejo jih **kartografi**.

Kartograf je strokovnjak za izdelavo načrtov in zemljevidov.

Načrti prikazujejo manj podrobnosti kot letalske fotografije, na njih pa so prikazani podatki, ki jih na letalskih fotografijah ni: imena ulic, naselij, namembnost posameznih zgradb...

 Športna površina	 Gospodarska zgradba	 Gostilna	 Avtomehanična delavnica
 Stanovanjska zgradba	 Gozd	 Spomenik	 Prenosišče
 Javna zgradba	 Pokopališe	 Parkirišče	 Pošta
 Industrijska zgradba	 Cerkev	 Bencinska črpalka	 Kapela